

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. Н. КАРАЗИНА**

Кафедра прикладної соціології та соціальних комунікацій

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан соціологічного факультету

Олена МУРАДЯН

«31» серпня 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Кризові комунікації»

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти другий (магістерський) рівень вищої освіти

галузь знань 06 - Журналістика

спеціальність 061 Журналістика

освітня програма Стратегічні комунікації та нові медіа

спеціалізація _____

вид дисципліни обов'язкова

факультет соціологічний

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою соціологічного факультету ХНУ імені В.Н.Каразіна

« 28 » червня 2023 року, протокол № 6

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: Рущенко І. П. - доктор соціологічних наук, професор кафедри прикладної соціології та соціальних комунікацій Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.

Програму схвалено на засіданні кафедри прикладної соціології та соціальних комунікацій соціологічного факультету.

Протокол від « 28 » червня 2023 року № 15

Завідувач кафедри прикладної соціології та соціальних комунікацій

(підпис)

Ірина СОЛДАТЕНКО

(прізвище та ініціали)

Гарант освітньої програми

Вікторія БОЛОТОВА

Програму погоджено науково-методичною комісією соціологічного факультету ХНУ імені В.Н. Каразіна

Протокол від « 26 » червня 2023 року № 9

Голова науково-методичної комісії

Юлія СОРОКА

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни “Кризові комунікації” складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістрів спеціальності (напряму) 061 – Журналістика освітньо-професійна програма «Стратегічні комунікації та нові медіа»

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни: конструювання комплексної компетентності студента як ефективного комунікатора в умовах кризових явищ різного генезису.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни:

- 1) визначити межі феномену та поняття (соціальної) кризи,
- 2) вивчити теоретичні підходи до дослідження кризових явищ,
- 3) розглянути внутрішні кризові комунікації у рамках існування організацій,
- 4) розглянути зовнішні кризові комунікації,
- 5) дослідити комунікації в структурі воєнно-політичної кризи,
- 6) проаналізувати кризові комунікації у пошуках виходу з внутрішньополітичної кризи.
- 7) розглянути кризові комунікації для подолання соціальної кризи,
- 8) дослідити роль кризових комунікацій на шляху подолання репутаційної кризи.

1.3. Кількість кредитів – 4

1.4. Загальна кількість годин – 120

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Нормативна	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
1-й	1-й
Семестр	
2-й	2-й
Лекції	
16 год.	6 год.

Практичні, семінарські заняття	
32 год.	8 год.
Лабораторні заняття	
-	-
Самостійна робота, у тому числі	
72 год.	106 год.
у тому числі індивідуальні завдання	
-	

1.6. Згідно з вимогами освітньо-наукової програми, студенти мають:

	ОПП «Стратегічні комунікації та нові медіа»
1.6.1 Набути загальних компетентностей	<p>ЗК 3 - Розуміти сутність та роль масової інформації у розвитку сучасного інформаційного суспільства, усвідомлення небезпек та загроз, що виникають у цьому процесі, розуміння необхідності дотримуватися основних вимог інформаційної безпеки.</p> <p>ЗК 4 - Здатність аналізувати соціально-значущі проблеми та процеси масової комунікації, узагальнювати сприйняту інформацію та приймати обґрунтовані ефективні рішення.</p>
1.6.2 Набути фахових компетентностей	<p>ФК 9 - Здатність оперативно приймати рішення, в тому числі в кризових ситуаціях, здатність до вироблення нестандартних комунікативних рішень та інформаційного контенту.</p> <p>ФК 10 - Володіння навичками з організації та оперативного планування своєї діяльності та діяльності інформаційно-комунікативних та медіаорганізацій.</p> <p>ФК 11 - Знання основних базових теорій комунікативного менеджменту, володіння основними управлінськими функціями та методами їх реалізації.</p> <p>ФК 12 - Здатність брати участь у створенні ефективної комунікативної інфраструктури організації, забезпечення внутрішньої та зовнішньої комунікації, в тому числі з засобами масової інформації, брати участь у формуванні та підтримці комунікативної та медійної корпоративної культури.</p>

<p>1.6.3</p> <p>Демонструвати програмні результати навчання</p>	<p>ПРН 12. Виконувати міждисциплінарний аналіз соціально явищ та комунікативних проблем в однієї або декількох професійних сферах.</p> <p>ПРН 14. Демонструвати вміння абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик комунікативних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.</p> <p>ПРН 15. Демонструвати гнучкість та адаптивність у нових ситуаціях, у роботі із новими об'єктами та у невизначених умовах.</p> <p>ПРН 16. Набути навички самостійної роботи, виявляти ініціативу та підприємливість, бути критичним та самокритичним.</p>
---	--

2. Тематичний план навчальної дисципліни

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ КРИЗОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ.

Тема 1. Поняття кризи і кризової ситуації. Соціологічне розуміння кризи. Місце кризи у соціальній динаміці. Термін «криза» в різних мовах. Об'єкти кризи. Поняття загроз і ризиків. Поняття соціальної безпеки. Поняття управління кризовими ситуаціями. Типологія кризових явищ, критерії типізації. Типи криз за сферами прояву (соціальні об'єкти), за ступенем гостроти, за характером причин, за тривалістю, за глибиною наслідків. Зовнішні й внутрішні кризові комунікації. Поняття і генезис кризових комунікацій. Суспільна рефлексія кризи. Світова нафтова криза 1970 рр. та роль кризових комунікацій у її подоланні.

Тема 2. Кризи і кризові ситуації у теоретичному дискурсі.

Теорії економічних криз. Циклічний характер кризи перевиробництва. Основні фази циклу. Соціальні наслідки економічних криз. Теорії XIX ст. Пояснення економічних криз К. Марксом. Теорія довгих хвиль Кондратьєва. Теорії регулювання економіки з боку держав: кейнсіанство і монетаризм. Світова фінансова криза 2008-2009 рр. і Україна. Основні соціологічні теорії кризових явищ. Погляди на природу кризи В. Томаса (США). Роль криз в історії людства. Теорія А. Тойнбі (Британія). «Кризовий менеджмент» і «кризові комунікації» як прикладні теорії. Концепт суспільства ризику У. Бека. Конфліктологічне

розуміння кризи. Революція – конфлікт, який є каталізатором історії. Нелінійні процеси і критична складність. Точка біфуркації. Слабкі сили. Атрактор. Теорія катастроф.

Тема 3. Внутрішні кризові комунікації в організаціях.

Типові кризові явища в комерційних і некомерційних структурах. Регулярний і кризовий менеджмент в організаціях. Сутність раннього і випереджаючого кризового менеджменту. Менеджмент на етапі банкрутства або ліквідації бізнесу. Критичні параметри кризового етапу. Антикризовий план заходів (АПЗ). Профілактичні й тренувальні заходи для попередження кризи або пом'якшення її наслідків. Кризові комунікації на початку кризи. Принципи й засоби виходу з кризи. Посткризові дії. Динаміка кризових комунікацій як рефлексія кризових явищ. Суб'єкти антикризового менеджменту. Робота з персоналом. Зв'язки з громадськістю. Приклад нереалізованих кризових комунікацій: кейс «Титанік».

Тема 4. Зовнішні кризові комунікації.

Функції (завдання) зовнішніх комунікацій. Ситуаційна теорія кризових комунікацій. Стратегії побудови комунікацій в залежності від фактора атрибуції. Тактика дій кризового менеджменту в залежності від обраної стратегії. Integrated crisis mapping model, ICM model і емоційний стан стейкхолдерів. Гордон Ліппітт про уроки кризи для організації. Позиціонування бранда як метод попередження кризи. Репутація (імідж) організації. Поняття гудвілу й бедвілу. Маркетинговий підхід до формування бранду. Робота з медіа як напрям розгортання кризових комунікацій. Як треба працювати з медіа під час кризи. Власна піар-кампанія за умов кризи. One voice як технологія зовнішніх комунікацій. Організація і робота кризового медіа-центру. Прес-події під час кризи. Стиль і методи роботи з медіа під час кризи.

Розділ 2. Комунікації у кризових ситуаціях різного типу.

Тема 5. Кризові комунікації в структурі воєнно-політичної кризи.

Поняття війни і воєнно-політичної кризи. Карл фон Клаузевіц про війни. Типи війн. Війна – це норма чи девіація? Військово-політична криза як брама війни. Кризові комунікації на етапі воєнно-політичної кризи. Війна як катастрофічна криза. Кризові комунікації під час воєнних дій і на етапі завершення війни. Мирні переговори, функції парламентарія, коаліція союзників, перемир'я, ультиматум, капітуляція. Війна і зміна міжнародного соціального порядку. Роль мирних конференцій. Вестфальський мирний договір, Віденський конгрес, Версальський мирний договір і створення Лігі Націй, Ялтинська і Потсдамська конференції та створення ООН. Кризові комунікації впродовж Карибської кризи як приклад ефективних комунікацій. Мюнхенські домовленості як приклад провальної комунікації. Стратегічні

кризові комунікації у форматі міжнародних безпекових структур. ООН як площадка для міжнародних комунікацій з метою припинення війн. Миротворчі місії та їх мандати. Організації з безпеки і співробітництва в Європі (ОБСЄ) та її завдання. «Мінськ-1», «Мінськ-2» – формати припинення вогню за участі посередників. Комунікації влади і цивільного населення під час воєнно-політичної кризи. Інформаційне протистояння у кризові комунікації. Діяльність Центру стратегічних комунікацій та інформаційної безпеки.

Тема 6. Кризові комунікації у пошуках виходу з внутрішньополітичної кризи. Сутність внутрішньополітичної кризи. Суб'єкти внутрішньополітичної кризи. Типи і масштаби внутрішньополітичної кризи. Конфлікт інтересів і ціннісний конфлікт як можливі підстави для внутрішньополітичної кризи. Громадянська війна в США (1861-1865) як боротьба за цінності та ідеали. Політична (конституційна) криза в Москві 1993 р. – спроба контрреволюції. Проблема кризових комунікацій в ситуації глибокого психологічного конфлікту й небажання розуміти іншу сторону. Основні функції кризових комунікацій на період гострої кризи. Політична криза в США 2020 р. через порушення комунікації під час передачі влади в ситуації глибокої недовіри між провідними партіями та командами лідерів. Помаранчева Революція – приклад вдалих кризових комунікацій. Посередництво (медіація) як вид кризових комунікацій. Технологія круглого столу. Судові процедури як спосіб вирішення конфлікту, що лежить в основі кризи. Внутрішні кризові комунікації під час політичної кризи: створення кризових штабів, проведення з'їздів та конференцій, мобілізація прибічників та союзників, горизонтальні комунікації. Зовнішні комунікації суб'єктів політичної кризи. Чому не спрацювали кризові комунікації під час Революції гідності? Ефект кібермобілізації. Роль ЗМІ у подоланні кризи. Журналістська революція 2004 р. Референдуми і плебісцити як демократичний спосіб вирішення політичної кризи.

Тема 7. Кризові комунікації в динаміці соціальної кризи.

Сутність та види соціальних криз. Ендогенні й екзогенні соціальні кризи. Кризове середовище. Прояви та наслідки соціальних криз. Алгоритм антикризової стратегії. Проблема комунікації влади з населенням на прикладі Чорнобильської катастрофи. Чи можна замовчувати кризу? Кризові комунікації під час російсько-української війни. Сутність терористичної війни й доля цивільного населення. Ознаки руйнації соціуму. Великий Вихід Українського Народу. Проблема переміщених осіб та біженців. Соціальний капітал як інструмент протистояння викликам соціальної кризи. Відповідальність влади перед громадянами і кризові комунікації. Covid-19: чому це соціальна криза? Стратегія «нульової толерантності». Соціальна реклама як різновид кризових комунікацій. Інфодемія

і проблема довіри до інформації. Фейки про короно вірус. Конспірологічні теорії як перешкода виходу з кризи.

Тема 8. Кризові комунікації на тлі репутаційної кризи.

Персональна репутація – важливий фактор в політиці і бізнесі. Інформаційні війни і персональна репутація. Сутність і особливості репутаційної кризи. Роль кризових комунікацій у подоланні репутаційної кризи. Чи може висока репутація бути гарантією успішності? Кейс «Ніколай II» - історичний приклад втрати високої репутації через потужну інформаційну кампанію. Прийому і засоби репутаційної атаки. Мониторинг. Кейс «Петро Порошенко» - об'єднання різних суб'єктів для знищення ділової репутації конкурента. Спін-технології як кризові комунікації для захисту репутації. Тезаурус спін-менеджменту: «до-спін», «після-спін», «торнадо-спін». Кейс «левінскігейт» - приклад вдалого застосування спін-технологій. Кейс «ДТП з Едвардом Кеннеді» - приклад нерозуміння важливості кризових комунікацій. Основні правила реагування у випадку кризової ситуації.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усь ого	у тому числі					усь го	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2		4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Теоретико-методологічні основи дослідження кризової комунікації.												
Тема 1. Поняття кризи і кризової ситуації.	15	2	4		2	7	15	0,5	-		2	12,5
Тема 2. Кризи і кризові ситуації у теоретичному дискурсі.	15	2	4		3	6	15	0,5			3	11,5

Тема 3. Внутрішні кризові комунікації в організаціях.	15	2	4		3	6	15	1	1		3	10
Тема 4. Зовнішні кризові комунікації.	15	2	4		3	6	15	1	1		3	10
Разом за розділом 1	60	8	16		11	25	60	3	2		11	44
Розділ 2. Комунікації у кризових ситуаціях різного типу.												
Тема 5. Кризові комунікації в структурі воєнно-політичної кризи.	15	2	4		2	7	15	0,5	-		2	12,5
Тема 6. Кризові комунікації у пошуках виходу з внутрішньополітичної кризи	15	2	4		2	7	15	0,5			3	11,5
Тема 7. Кризові комунікації в динаміці соціальної кризи.	15	2	4		2	7	15	1	1		3	10

Тема 8. Кризові комунікації на тлі репутаційної кризи.	15	2	4		3	6	15	1	1		3	10
Разом за розділом 2	60	8	16		9	27	60	3	2		11	44
Усього годин	120	16	32		20	52	120	6	8		20	86

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин денна	Кількість годин заочна
1	Кризи і кризові комунікації: загальне знайомство	4	1
2	Основні теорії, що пояснюють кризи	4	1
3	Криза в організації: внутрішні кризові комунікації	4	1
4	Криза в організації: зовнішні кризові комунікації	4	1
5	Воєнно-політичні кризи і кризові комунікації	4	1
6	Внутрішньополітичної кризи і кризові комунікації	4	1
7	Соціальні кризи і кризові комунікації	4	1
8	Репутаційна криза і правила ефективного реагування	4	1
	Разом	32	8

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин денна	Кількість годин заочна
1	Робота з підручниками	8	13
2	Робота з науковою літературою	8	13
3	Робота з науковою літературою, підручниками, інтернет-джерелами, виступ на семінарі	8	12

4	Робота з науковою літературою, підручниками, інтернет-джерелами, виступ на семінарі	7	12
5	Робота з науковою літературою, підручниками, інтернет-джерелами	7	12
6	Робота з науковою літературою, підручниками, інтернет-джерелами, виступ на семінарі	7	12
7	Робота з науковою літературою, підручниками, інтернет-джерелами, виступ на семінарі	7	12
	Разом	52	86

6. Індивідуальні завдання

Не передбачено.

7. Методи навчання.

В процесі викладання курсу використовуються:

Пояснювально-ілюстративний метод за умов демонстрації на екрані слайдів, візуалізації навчального матеріалу.

Репродуктивний метод, якщо вивчаються законодавчі акти, стандарти журналістської діяльності, класифікаційні схеми.

Метод проблемного викладення, якщо викладач моделює проблемну ситуацію та організує її обговорення й пошук істини через дискусію.

Частково-пошуковий, або евристичний метод – викладач стимулює самостійний пошук відповідей на проблемні питання шляхом звернення до нормативних актів, посібників, розрахункового матеріалу.

Застосовуються наступні форми навчання:

Лекції – викладення теоретичного матеріалу лектором згідно навчальної програми і розподілу годин поміж темами. Використовуються різні інтерактивні форми активізації аудиторії та відеопрезентації вербальної інформації. Лектор має власний конспект, що відображає основний зміст теми, студенти занотовують нову інформацію у власні конспекти.

Семінарські заняття – проводяться у формі семінарських занять або практикуму. Для семінарських занять студенти опрацьовують лекційний

матеріал, готують виступи з використанням навчальної і наукової літератури, виступають з рефератами та есе. Лектор оцінює активність студентів впродовж семінару за прийнятою шкалою оцінок в балах. Практикум передбачає виконання у присутності викладача самостійного завдання, розв'язання задачі або написання есе та обговорення обраних алгоритмів та отриманих результатів. Практична робота оцінюється викладачем. Семінарські заняття і практикуми можуть бути побудовані у формі ділової гри або дискусії.

Написання реферату – вид самостійної роботи, що виконується студентом поза аудиторними годинами. Студент вільно обирає тематику з числа тем, які пропонуються планами семінарських занять, або узгоджує з викладачем ініціативну тематику. Наступним кроком студент здійснює бібліографічний пошук, використовуючи бібліотечні фонди або інтернет-ресурси. Також складає план реферату або ставить питання, на які треба отримати аргументовану відповідь. Опанувавши джерела за темою (не менше трьох), студент реферує зміст наукових джерел таким чином, аби розкрити зміст питань або дати відповідь на поставлені питання. Обсяг реферату – до 10 стандартних сторінок, набраних на комп'ютері або написаних власноруч. Реферат оформлюється згідно існуючому в університеті стандарту. Реферат зачитується або його основний зміст доповідається у вільній формі на семінарському занятті, і студент отримує оцінку від викладача.

Методи навчання в умовах карантинних обмежень або воєнного часу – заняття проводяться частково (лекції) або повністю в режимі он-лайн. Студенти попередньо запрошуються до реєстрації у класрум, заняття відбуваються на платформі Google Meet. Комунікація викладач – студент здійснюється завдяки сервісам класруму, за потреби спілкування ведеться за допомоги інших ресурсів Інтернет.

8. Методи контролю

Контроль знань з навчальної дисципліни визначає відповідність рівня отриманих студентами знань, вмінь та навичок вимогам нормативних

документів з вищої освіти. Навчальним планом та програмою навчальної дисципліни передбачені різні види завдань та контрольна робота.

Поточний контроль – виконання тестових завдань; оцінювання якості виконаних завдань на семінарських заняттях та завдань для самостійної роботи, оцінювання ступеню активності студентів під час обговорення аналітичних практичних завдань.

Підсумковим контролем знань є залік (у формі виконання тестових завдань).

Залік у вигляді тесту може проводитись як в аудиторії, так і дистанційно (за потреби). Тест може виконуватись письмово або онлайн (за допомогою Google Classroom або Moodle). Використання Google Classroom або Moodle можливо і під час аудиторного виконання залікового тесту.

9. Схема нарахування балів

Денне відділення

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання									Залік	Сума	
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	Контрольна робота, передбачена навчальним планом			Індивідуальне завдання
5	5	5	5	5	5	5	5	20	-	40	100

Заочне відділення

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання						Залік	Сума
T1	T3	T5	T7	Контрольна робота, передбачена навчальним планом	Індивідуальне завдання		
T2	T4	T6	T8				
5	5	5	5	40	-	40	100

Критерії оцінювання поточного контролю:

Високий рівень 5 балів	Робота студента характеризується повним, глибоким та змістовним знанням теоретичного та практичного матеріалу з теми, вільним володінням термінами та поняттями дисципліни, що вивчається, його роботи характеризуються творчим креативним підходом.
Середній рівень 3-4 бали	Робота студента характеризується повним і змістовним знанням теоретичного матеріалу з теми, вільним володінням термінами та поняттями. Але він допускає у роботі деякі несуттєві неточності, його робота не характеризується творчим креативним підходом.
Низький рівень 1-2 бали	Робота студента характеризується слабким і невпевненим знанням як теоретичного, так практичного матеріалу. Він допускає багато помилок у відповідях на конкретні питання.

Незадовільний рівень 0 балів	У студента дуже слабкий рівень знань теоретичного матеріалу; він не може застосовувати його на практиці; допускає змістовні помилки у виконанні завдань та у відповідях на питання.
--	---

Критерії оцінювання контрольної роботи:

Високий рівень Відповідь повна, змістовна, з однією або двома незначними помилками	Зараховано	17 – 20 балів
Середній рівень Відповідь повна, кількість незначних помилок 3-4 або одна суттєва помилка.		14– 16 балів
Низький рівень Відповідь не досить повна, з декількома суттєвими помилками		10 – 13 балів
Незадовільний рівень Відповідь не повна, містить багато суттєвих змістовних та фактажних помилок	Не зараховано	1 – 8 бали
Незадовільний рівень Відповідь відсутня та (або) не відповідає суті запитання.		0 балів

Критерії оцінювання залікового тесту:

<i>Високий рівень</i> 34 - 40 балів	Виконане студентом залікове завдання характеризується вчасним виконанням, кількість правильних відповідей від 34 до 40.
<i>Середній рівень</i> 27 - 33 бали	Виконане студентом залікове завдання характеризується своєчасним виконанням, кількість правильних відповідей від 27 до 33. Або, якщо часові рамки виконання тесту були порушені, то від кількості набраних балів знімається 7 балів.
<i>Низький рівень</i> 19 - 26 бали	Виконане студентом залікове завдання характеризується своєчасним виконанням, кількість правильних відповідей від 19 до 26.
<i>Незадовільний рівень</i> 0-18 балів	Виконане студентом залікове завдання має кількість правильних відповідей від 0 до 18. Або відповіді на тест відсутні.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка	
	для чотирирівневої шкали оцінювання (курсова робота)	для дворівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно	зараховано
70 – 89	добре	
50 – 69	задовільно	
1– 49	незадовільно	

10. Рекомендована література

Основна література

1. Бакіров В. С., Рущенко І. П. (2023). Російсько-українська війна і зміна парадигми національної безпеки *Українське суспільство в умовах війни. Рік 2023* / Колективна монографія за ред. Є. Головахи і С. Макеєва. Київ, Інститут соціології НАН України. 344 с. (с.288-322).
2. Коулман А. (2023). Стратегії кризових комунікацій / Пер. з англ. Харків, ВД «Фабула». 200 с.
3. Мудрак Л. (2020). Комунікація і криза. Як громадам протистояти викликам і успішно діяти в період кризи. USAID DOBRE. URL: https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/663/Комунікація_і_криза_-_посібник_Лари_Мудрак.pdf
4. Прикладні антикризові PR-технології: навч. посіб. / М.А. Зубарева (2014). Острог: Видавництво Національного університету «Острозька академія». 162 с.
5. Українське суспільство в умовах війни. 2022: Колективна монографія / С. Дембіцький, О. Злобіна, Н. Костенко та ін.; за ред. член.-кор. НАН України, д. філос. н. Є. Головахи, д. соц. н. С. Макеєва. Київ: Інститут соціології НАН України, 2022. 410 с.
6. Alrawabdeh, W., Alheet, A. F., Al-Dwiry, M., & Hamand, A. Y. F. B. (2020). Crisis Communication as Trust Repair Strategy in the Fast Food Industry Comparison of Case Studies. *International Journal of Business and Social Science*, 11(11).
7. The Handbook of Crisis Communication. – Edited by W. Timothy Coombs and Sherry J. Holladay. 2010. URL: https://www.unisabana.edu.co/fileadmin/Archivos_de_usuario/Imagenes/Imagenes_Programas/Imagenes_Posgrados/Facultad_de_Educacion/Maestria_Dir_Gestion_Inst_Educativas/The_Handbook_of_Crisis_Communication.Coombs_y_Holladay.pdf

Допоміжна література

1. Гарькавий Є. М. (2019). Генезис інституалізації стратегічних комунікацій сил оборони в умовах сучасного інформаційного протиборства. Гілея: науковий вісник. К.: Видавництво «Гілея». Вип. 146 (№ 7). Ч. 3. Політичні науки. С. 41-46.
2. Гусак О. (2021) Кризовий інформаційний менеджмент організації: теоретичні аспекти. Український науковий журнал "ОСВІТА РЕГІОНУ". 2021. № 4.
3. Дубов Д.В., Баровська А.В. (2018). Аудит спроможностей органів державної влади у сфері кризових комунікацій // Стратегічна панорама. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Stpa_2018_1_5
4. Дзяна Г., Дзяний Р. (2022). Управління комунікаціями в умовах криз. *Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права, No 2*. URL: <https://chasopys-ppp.dp.ua/index.php/chasopys/article/view/184>
5. Запорожець О.Ю. (2006). Кризовий комунікативний менеджмент у сфері міжнародних відносин: монографія. К.. 238 с.
6. Коник Дм. (2020). Практичний посібник «Довіра громади: кризові комунікації органів місцевого самоврядування». Київ. URL: <http://pleddg.org.ua/wp-content/uploads/2020/12/Crisis-communications-guide.pdf>
7. Кривошеїн В. В. (2017). Ризик-комунікація у проблемному полі соціальних наук. "Вісник НЮУ імені Ярослава Мудрого". Серія: Філософія, філософія права, політологія, соціологія, 4(35), 58-70.
8. Кухта П. В. (2012). Кризи, їх причини та наслідки // Ефективна економіка № 10. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=1439>
9. Лінніков С. В., & Миронюк, І. С. (2021). Комунікаційні кризи у сфері громадського здоров'я України: старт вакцинації від covid-19 в Одеській області.

10. Маранчак М. (2021). Антикризові комунікації для збереження репутації компанії під час карантину. Науковий журнал «Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія», (2), 103-109.
11. Марусик Д. (2023). Кризові комунікації від А до Я / Методичний посібник. URL: <https://mmr.ua/show/krizovi-komunikaciyi-vid-a-do-ya-posibnik-dlya-piarnikiv-ta-menedzheriv>
12. Овсяник В. М. (2018). Кризові комунікації в умовах надзвичайних ситуацій. Вісник Національної академії державного управління при Президентові України. Серія: Державне управління, (2), 105-111.
13. Олещук П. (2010). Кризові комунікації у політичному дискурсі // *Освіта регіону*. № 161. URL: <https://social-science.uu.edu.ua/article/304>
14. Олендер Г. (2023). Кризові комунікації – до, під час і після / Презентація для освітнього процесу. URL: <https://hromady.org/wp-content/uploads/2023/04/Презентація-Кризові-комунікації-освітній-підхід.pdf>
15. Особливості використання антикризових комунікацій в управлінні корпоративною репутацією / Володимир Фалович, Наталія Бакуліна, Дмитро Шушпанов (2020) // Регіональна аспекти розвитку продуктивних сил України. № 25. URL: <http://rarrpsu.wunu.edu.ua/index.php/rarrpsu/article/view/372>
16. Плохій С. (2023). Ядерне безумство: Історія Карибської кризи. Харків, КСД. 368 с.
17. Репутація vs Кризи: як це працює / Н. Коновалова. 20.01.2022. PG. URL: <https://thepage.ua/ua/experts/reputaciya-vs-krizi-yak-ce-pracyuye>
18. Ризики в сучасному нестабільному суспільстві: соціальні і культурні виміри; за ред. Л.Г. Скокової. (2021). Київ: Інститут соціології НАН України. 295 с. URL: https://i-soc.com.ua/assets/files/journal/monografiya21_04_22.pdf

19. Рущенко І.П. Великий вихід українського народу (феномен переміщених осіб 2022 р.) // Український соціум. 2022. № 2. С. 155-168.
<https://doi.org/10.15407/socium2022.02.155>
20. Рущенко І.П. Російсько-українська гібридна війна: погляд соціолога: монографія. – Х.: ФОП Павленко О.Г., 2015 – 268 с.
21. Snytko O. (2023). Кризові комунікації в інформаційному просторі України воєнної доби. *Актуальні проблеми української лінгвістики: теорія і практика*, (46), 18-48. Retrieved із
<https://apultp.knu.ua/index.php/APULTP/article/view/136>
22. Ставченко С. В. (2013). Етіологія політичних криз / С. В. Ставченко // Науково-теоретичний альманах «Грані». – Т. 16. – № 12. – С. 61-65.
23. Ставченко С. В. (2014). Керування проблемами як різновид превентивних технологій антикризового управління в політиці / С. В. Ставченко // Вісник Дніпропетровського університету. – Т. 22. – № 24. – С. 99-106. – Сер.: Філософія. Соціологія. Політологія.
24. Указ Президента України від 25 лютого 2017 року №47/2017 «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 29 грудня 2016 року «Про Доктрину інформаційної безпеки України». URL:
<https://www.president.gov.ua/documents/472017-21374>
25. Acar A. and Muraki, Y. (2011) ‘Twitter for crisis communication: lessons learned from Japan’s tsunami disaster’, *Int. J. Web Based Communities*, Vol. 7, No. 3, pp.392–402.
26. Claeys A.-S., Cauberghe, V., Vyncke, P. (2020) Restoring reputations in times of crisis: An experimental study of the Situational Crisis Communication Theory and the moderating effects of locus of control // *PUBLIC RELATIONS REVIEW*, 36 (3).
27. Coombs T. *Ongoing Crisis Communication: Planning, Management and Respoding*. URL:
https://books.google.com.ua/books?id=r6K0pRwbNn0C&pg=PA31&hl=uk&source=gbs_toc_r&cad=3#v=onepage&q&f=false

28. Coombs W. T. Impact of Past Crises on Current Crisis Communication : Insights From Situational Crisis Communication (2016). Sage Journals. Volume 41, Issue 3. URL:
<https://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1177/0021943604265607?journalCode=jabc>
29. Coombs W. T. and Holladay, S.J. (1996). Communication and Attributions in a Crisis: An Experimental Study in Crisis Communication. – JOURNAL OF PUBLIC RELATIONS RESEARCH, 8(4). 279-295.
30. Gephart Jr, R. P., Miller, C. C., & Helgesson, K. S. (Eds.). (2018). The Routledge companion to risk, crisis and emergency management. Routledge.
31. Marra F.J. (1998) Crisis Communication Plans: Poor Predictors of Excellent Crisis Public Relations. - Public Relations Review.

Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відеолекції, інше методичне забезпечення

Кризові комунікації. Лекція 1.

https://www.youtube.com/watch?v=Bor_4akkdbg&list=PLmMj2N0C7ICIJae3qHL_3RZM8Vs7CfuG3

Центр стратегічних комунікацій StratCom Ukraine. URL:

<https://stratcomua.org/ua>

Центр стратегічних комунікацій та інформаційної безпеки. URL:

<https://www.facebook.com/StratcomCentreUA/>

Український кризовий медіа центр: офіційний сайт. URL:

<http://ucmc.org.ua/uk/strategy/>

Про національну безпеку України / Закон України від 21.06.2018 р.

[Електронний ресурс]. – Режим доступу:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#n355>.

Про основи національної безпеки України / Закон України від 19.06.2003 р.

[Електронний ресурс]. – Режим доступу:

<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/964-15>.

Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 6 травня 2015

року «Про Стратегію національної безпеки України». Указ Президента

України від 26.05.2015 р. № 287/2015 [Електронний ресурс]. –

Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/287/2015>.

Додаток до робочої програми навчальної дисципліни «Кризіві комунікації»

(назва дисципліни)

Дію робочої програми продовжено: на 2023/2024 н. р.

Заступник декана соціологічного факультету з навчальної роботи

_____ В'ячеслав НІКУЛІН

(підпис)

(прізвище, ініціали)

«_____» _____ 2023 р.

Голова науково-методичної комісії соціологічного факультету

_____ Юлія СОРОКА

(підпис)

(прізвище, ініціали)

«_____» _____ 2023 р.

ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «КРИЗОВІ КОМУНІКАЦІЇ»

ВСТУП

Семінарські заняття з дисципліни «Кризові комунікації» слугують закріпленню теоретичних знань шляхом обговорення питань, винесених на семінар. Студенти мають продемонструвати теоретичні знання й практичні навички шляхом відповідей на поставлені питання, приймаючи участь у дискусії, презентуючи власні реферати та творчі завдання. Загальний обсяг семінарських занять: для очної форми навчання 32 академічні години; для заочної – 8 год.

Розділ 1.

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ КРИЗОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ

Тема 1.

Кризи і кризові комунікації: загальне знайомство

(4 год. / 1 год.)

Основні питання:

1. Актуальність наукового вивчення кризових комунікацій.
2. Криза як етап соціальної динаміки.
3. Основні поняття курсу: «криза», «загрози та ризики», «соціальна безпека», «кризові комунікації».
4. Типи й види кризових явищ.
5. Функції кризових комунікацій, внутрішні й зовнішні кризові комунікації.
6. Світова нафтова криза 1970 рр. та роль кризових комунікацій у її подоланні.

Реферати:

1. Кризові комунікації як об'єкт наукового вивчення.
2. Кризові комунікації як окремий вид соціальних комунікацій.
3. Причини і наслідки кризових явищ.

Питання для самоперевірки й дискусійні питання:

- Чому в останні десятиліття в світі зростає інтерес до питань соціальної безпеки?
- Які завдання в системі управління покладаються на кризові комунікації?
- Які відмінності поміж поняттями «загроза» і «ризик» в теорії соціальної безпеки?
- Розкрийте поняття «об'єкт кризових явищ». Назвіть основні типи об'єктів.
- За якими критеріями можна типологізувати кризові комунікації?
- Чим відрізняються «внутрішні» й «зовнішні» кризові комунікації?

Література:

1. Кривошеїн В. В. (2017). Ризик-комунікація у проблемному полі соціальних наук. " Вісник НЮУ імені Ярослава Мудрого". Серія: Філософія, філософія права, політологія, соціологія, 4(35), 58-70.
2. Кухта П. В. Кризи, їх причини та наслідки // Ефективна економіка № 10, 2012. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1439>
3. Мудрак Л. (2020). Комунікація і криза. Як громадам протистояти викликам і успішно діяти в період кризи. USAID DOBRE. URL: https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/663/Комунікація_і_криза_-_посібник_Лари_Мудрак.pdf
4. Ризик (risk). Короткий оксфордський політичний словник / за ред. І. Макліна, А. Макмілана. К.: Основи, 2006. 792 с.
5. The Handbook of Crisis Communication. – Edited by W. Timothy Coombs and Sherry J. Holladay. 2010. https://www.unisabana.edu.co/fileadmin/Archivos_de_usuario/Imagenes/Imagenes_Programas/Imagenes_Posgrados/Facultad_de_Educacion/Maestria_Dir_Gestion_Inst_Educativas/The_Handbook_of_Crisis_Communication.Coombs_y_Holladay.pdf

Основні теорії, що пояснюють кризи

(4 год. / 1 год.)

Основні питання:

1. Теорії економічних криз ХІХ ст. К. Маркс про кризовий цикл й причини економічних спадів.
2. Теорії економічних криз ХХ та ХХІ ст. Теорії регулювання економіки з боку держав: кейнсіанство і монетаризм.
3. Соціологічні теорії кризових явищ. В. Томас про соціальні кризи.
4. Концепт суспільства ризику У. Бека.
5. Конфліктологічне розуміння кризи.
6. «Кризовий менеджмент» і «кризові комунікації» як прикладні теорії.
7. Нелінійні процеси й критична складність. Теорія катастроф.

Реферати:

1. Теорія довгих хвиль Кондратьєва.
2. «Велика депресія» 1930-х рр.: причини, розгортання, наслідки.
3. Роль криз в історії людства. Теорія А. Тойнбі (Британія).
4. Світова економічна криза 2008-2009 рр.: причини і соціальні наслідки.
5. «Точка біфуркації» і множинність вибору в соціальних практиках.

Питання для самоперевірки й дискусійні питання:

- В чому полягає економічна криза та її соціальні наслідки?
- Назвіть основні фази економічного кризового циклу.
- Чому К. Маркс жваво цікавився економічними кризами свого часу і як він свої спостереження зв'язував з власною теорією?
- Які фактори виходу з кризи описував в своїх працях В. Томас?
- В чому полягають основні ідеї державного регулювання економікою як антикризового механізму?
- Якими чином соціальні конфлікти пов'язані з кризовими явищами?
- Назвіть основні постулати теорії кризового суспільства У. Бека.

- Чому і в який історичний період відокремилися прикладні галузі «Кризовий менеджмент» і теорія кризових комунікацій.
- Сформулюйте основні тези теорії катастрофи.

Література:

1. Баєва О., Васильченко О., Ісакова О. (2021). Світові економічні кризи: причини та наслідки. *Економіка та суспільство*, (28). URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/468>
2. Збірка матеріалів Всеукраїнської наукової конференції «Україна як суспільство ризику» (м. Дніпро, 23 квітня 2021 р.). 168 с.
3. Каравацка Н. Світові економічні кризи: причини виникнення, наслідки, інструментарій розв'язку. *Вісник Хмельницького національного університету* 2011, № 2, Т. 2. URL: http://elar.khmnu.edu.ua/bitstream/123456789/421/1/2.2_2.pdf
4. Лола Ю. Наслідки глобальної кризи: світові тенденції // *Економіка та суспільство* (29). URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/570>
5. Ризики в сучасному нестабільному суспільстві: соціальні і культурні виміри; за ред. Л.Г. Скокової. Київ: Інститут соціології НАН України, 2021. 295 с. URL: https://i-soc.com.ua/assets/files/journal/monografiya21_04_22.pdf
6. Роланд Дж. Карл Маркс, жадібність і кризи. NV. 7/08/2018 URL: <https://nv.ua/ukr/opinion/karl-marks-zhadibnist-i-krizi-2486911.html>
7. Світ на порозі кризи. Чому всі говорять про рецесію та які є загрози для України / Богдан Мірошніченко. *Українська правда*. 22.07.2022. URL: <https://www.epravda.com.ua/publications/2022/07/22/689486/>
8. Altheide, D. L. *Creating Fear: News and the Construction of Crisis*. New York: Aldinede Gruyter, 2002. P. 188.
9. Beck's Theory of Risk Society of Modernity: Definition and Speciality of
10. *Bibliographies for the Interpretation of Savage Culture*. Boston: Gorham Press, 1909. P. 16-22, 133.

11. <https://www.yourarticlelibrary.com/sociology/beckstheory-of-risk-society-of-modernity-definition-and-speciality-of-risk-society/39843> (дата звернення: 13.04.2021).
12. Perrow Ch. The Next Catastrophe: Reducing our Vulnerabilities to Natural, Industrial, and Terrorist Disasters. Princeton University Press, 2011. P. xv, 291-326.
13. Porfiriev B.N. Disaster and Crisis Management in Transitional Societies: Commonalities and Peculiarities // Rodriguez, H., Quarantelli, E.L., Dynes, R. Handbook of Disaster Research. New York: Springer, 2006. P. 368-387.
14. Quarantelli E.L., Lagadec, P., Boin, A. A Heuristic Approach to Future Disasters and Crises: New, Old and In-between
15. Risk Society. Your Article Library. URL:
16. Thomas W.I. Source Book for Social Origins: Ethnological Materials, Psychological Standpoint, Classified and Annotated
17. Types // Rodriguez, H., Quarantelli, E.L., Dynes, R. Handbook of Disaster Research. New York: Springer, 2006. P. 16-42.

Тема 3.

Криза в організації: внутрішні кризові комунікації.

(4 год. / 1 год.)

Основні питання:

1. Кризові явища в комерційних і некомерційних організаціях: сутність, форми проявів, причини та наслідки. Критичні параметри кризового етапу.
2. Антикризовий менеджмент, порівняння з регулярним менеджментом.
3. Ранній і випереджаючий кризовий менеджмент.
4. Алгоритм антикризових дій та місце кризових комунікацій.
5. Антикризовий план заходів (АПЗ).
6. Кризові комунікації на початку кризи. Суб'єкти антикризового менеджменту. Створення кризової команди (штабу).

7. Динаміка кризових комунікацій як рефлексія кризових явищ. Робота з персоналом впродовж кризи.
8. Посткризові комунікації.

Реферати:

1. Приклад нереалізованих кризових комунікацій: кейс «Титанік».
2. Принципи й методи створення кризового штабу (команди).
3. Антикризові заходи випереджаючого характеру як напрям роботи з персоналом.

Питання для самоперевірки й дискусійні питання:

- Назвіть найбільш типові кризові ситуації, які можуть спіткати комерційну організацію й некомерційну структуру.
- Розкрийте поняття «ранній кризовий менеджмент», «випереджаючий кризовий менеджмент», «кризовий менеджмент».
- З якою метою складається антикризовий план заходів?
- Які основні пункти має вміщувати АПЗ?
- Якими критичними параметрами можна управляти в ситуації кризи, що насувається на організацію або вже трапилася?
- Назвіть основні кроки антикризових дій в організації.
- Назвіть основні суб'єкти кризових комунікацій в організації.
- Як створюється кризова команда?
- Яким чином правильно комунікувати з персоналом під час кризи?
- Якими можуть бути посткризові внутрішні комунікації?

Література:

1. Василенко В.О. Антикризове управління підприємством: Навч. посібник. – К.: ЦУЛ, 2003.– 504 с.
2. Дзяна Г., Дзяний Р. (2022). Управління комунікаціями в умовах криз. Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права, No 2, 2022. URL: <https://chasopys-ppp.dp.ua/index.php/chasopys/article/view/184>

3. Козик В.В., Андрушко О.Б. (2008). Базові положення теорії кризового стану підприємства // Вісник Національного університету "Львівська політехніка". 2008. № 611. URL: https://vlp.com.ua/files/02_33.pdf
8. Коулман А. (2023). Стратегії кризових комунікацій / Пер. з англ. Харків, ВД «Фабула». 200 с.
9. Олендер Г. (2023). Кризові комунікації – до, під час і після / Презентація для освітнього процесу. URL: <https://hromady.org/wp-content/uploads/2023/04/Презентація-Кризові-комунікації-освітній-підхід.pdf>
4. Прикладні антикризові PR-технології: навч. посіб. / М.А. Зубарева. Острог: Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2014. 162 с.
5. Alrawabdeh W., Alheet, A. F., Al-Dwiry, M., & Hamand, A. Y. F. B. (2020). Crisis Communication as Trust Repair Strategy in the Fast Food Industry Comparison of Case Studies. *International Journal of Business and Social Science*, 11(11).
6. Coombs T. Ongoing Crisis Communication: Planning, Management and Respoding. URL: https://books.google.com.ua/books?id=r6K0pRwbNn0C&pg=PA31&hl=uk&source=gbs_toc_r&cad=3#v=onepage&q&f=false
7. Coombs W. T. Impact of Past Crises on Current Crisis Communication : Insights From Situational Crisis Communication (2016). *Sage Journals*. Volume 41, Issue 3. URL: <https://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1177/0021943604265607?journalCode=jobc>
8. Coombs W. T. and Holladay S.J. (1996). Communication and Attributions in a Crisis: An Experimental Study in Crisis Communication. – *JOURNAL OF PUBLIC RELATIONS RESEARCH*, 8(4). 279-295.

9. Gephart Jr, R. P., Miller, C. C., & Helgesson, K. S. (Eds.). (2018). The Routledge companion to risk, crisis and emergency management. Routledge.
10. Marra F.J. (1998) Crisis Communication Plans: Poor Predictors of Excellent Crisis Public Relations. - Public Relations Review.
11. The Handbook of Crisis Communication. – Edited by W. Timothy Coombs and Sherry J. Holladay. 2010. URL: https://www.unisabana.edu.co/fileadmin/Archivos_de_usuario/Imagenes/Imagenes_Programas/Imagenes_Posgrados/Facultad_de_Educacion/Maestria_Dir_Gestion_Inst_Educativas/The_Handbook_of_Crisis_Communication.Coombs_y_Holladay.pdf

Тема 4.

Криза в організації: зовнішні кризові комунікації.

(4 год. / 1 год.)

Основні питання:

1. Функції (завдання) зовнішніх комунікацій на етапі кризи в організації.
2. Сучасні теорії, що пояснюють стратегію й тактику зовнішніх кризових комунікацій. (Ситуаційна теорія кризових комунікацій. Стратегії побудови комунікацій в залежності від фактора атрибуції. Тактика дій кризового менеджменту в залежності від обраної стратегії. Integrated crisis mapping model, ICM model і емоційний стан стейкхолдерів. Гордон Ліппітт про уроки кризи для організації).
3. Позиціонування бранда як метод попередження кризи. Маркетинговий підхід до формування бранду. Репутація (імідж) організації. Поняття гудвілу й бедвілу.
4. Робота з медіа як напрям розгортання кризових комунікацій.
5. Власна піар-кампанія за умов кризи. One voice як технологія зовнішніх комунікацій.
6. Організація і робота кризового медіа-центру. Прес-події під час кризи. Стиль і методи роботи з медіа під час кризи.

Реферати:

1. Роль позиціонування бренду у конкурентній боротьбі та профілактиці кризи.
2. Організація та діяльність кризового прес-центру впродовж кризи.

Питання для самоперевірки й дискусійні питання:

- Які функції покладаються на зовнішні комунікації під час кризи?
- Пригадайте, які стратегії побудови кризових комунікацій запропонував Т. Кумбс в залежності від фактору атрибуції (об'єкт на який переноситься вина за кризу).
- Яку роль під час кризи грає емоційний стан стейкхолдерів?
- Які уроки організація може винести, згідно теорії Г. Ліппіта, з кризового переходу?
- Як ви розумієте твердження, що гудвіл є частиною вартості компанії?
- Чому треба активно працювати з медіа під час кризи?
- Що означає принцип One voice на етапі проходження кризи?
- Які прес-події варто влаштовувати впродовж кризи?

Література:

1. Коулман А. (2023). Стратегії кризових комунікацій / Пер. з англ. Харків, ВД «Фабула». 200 с.
2. Кризові комунікації: моніторинг, чек-листи, оцінка // Perfect PR. 24/05/2022. URL: <https://perfect-pr.com.ua/без-рубрики/krizovi-komunikatsii-monitorynh-chek-lysty-otsinka/>
32. Марусик Д. (2023). Кризові комунікації від А до Я / Методичний посібник. URL: <https://mmr.ua/show/krizovi-komunikaciyi-vid-a-do-ya-posibnik-dlya-piarnikiv-ta-menedzheriv>
3. Мудрак Л. (2020). Комунікація і криза. Як громадам протистояти викликам і успішно діяти в період кризи. USAID DOBRE. URL: https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/663/Комунікація_і_криза_-_посібник_Лари_Мудрак.pdf

4. Ставченко С. В. (2018). Кризові консультації як складова політичного управління // ГРАНІ. Том 21. №.
5. Як бізнесу управляти кризовими комунікаціями. *Дія.Бізнес : веб-сайт*. URL: <https://business.diia.gov.ua/cases/antikrizovi-risenna/ak-biznesu-upravlati-krizovimi-komunikaciami>
6. Як НУО створити план кризових комунікацій // Громадський простір. 03.02.2022. URL: <https://www.prostir.ua/?kb=yak-nuo-stvoryty-plan-kryzovyh-komunikatsij>
7. Acar A. and Muraki, Y. (2011) ‘Twitter for crisis communication: lessons learned from Japan’s tsunami disaster’, *Int. J. Web Based Communities*, Vol. 7, No. 3, pp.392–402.
8. Claeys A.-S., Cauberghe, V., Vyncke, P. (2020) Restoring reputations in times of crisis: An experimental study of the Situational Crisis Communication Theory and the moderating effects of locus of control // *PUBLIC RELATIONS REVIEW*, 36 (3).
9. Coombs W. T. and Holladay, S.J. (1996). Communication and Attributions in a Crisis: An Experimental Study in Crisis Communication. – *JOURNAL OF PUBLIC RELATIONS RESEARCH*, 8(4). 279-295.
10. <https://business.diia.gov.ua/cases/antikrizovi-risenna/ak-biznesu-upravlatikrizovimi-komunikaciami>
11. The Brand Rehab Playbook: How to Repair a Damaged Brand. 7 steps to fixing a brand in distress / by Christopher Hanlon. (2018). URL: <https://hanloncreative.com/hanlon-insight/the-brand-rehab-playbook-how-to-repair-a-damaged-brand/>

Розділ 2.

КОМУНІКАЦІЇ У КРИЗОВИХ СИТУАЦІЯХ РІЗНОГО ТИПУ

Тема 5.

Воєнно-політичні кризи і кризові комунікації.

(4 год. / 1 год.)

Основні питання:

1. Поняття воєнно-політичної кризи. Війна як катастрофічна криза.
2. Основні види кризових комунікації на етапі воєнно-політичної кризи й військових дій.
3. Війна і зміна міжнародного соціального порядку: роль мирних конференцій на прикладах Вестфальського мирної угоди, Віденського конгресу, Версальського мирного договору, Ялтинської і Потсдамської конференцій.
4. Ефективні й провальні кризові комунікації на прикладах Карибської кризи та Мюнхенських домовленостей.
5. Стратегічні кризові комунікації у форматі міжнародних безпекових структур.
6. «Мінськ-1», «Мінськ-2» – формати припинення вогню за участі посередників.
7. Міжнародні переговори перед початком повномасштабної агресії РФ проти України і під час бойових дій.
8. Комунікації влади і цивільного населення під час воєнно-політичної кризи і ведення бойових дій.

Реферати:

1. Війни класичні і гібридні.
2. ООН і ОСБЄ як інструменти для попередження та припинення військових конфліктів.
3. Кризові комунікації в межах російсько-української війни.

Питання для самоперевірки й дискусійні питання:

- Як визначав сутність він фон Клаузевіц?
- Пригадайте основні формати кризових комунікацій впродовж розгортання воєнно-політичної кризи й ведення військових дій.
- В яких випадках переговори можуть припинити військові дії?
- Чому Мюнхенські домовленості 1938 р. не зупинили початок Другої світової війни?
- Чому вважається, що термін «кризові комунікації» виник під час Карибської кризи?
- Яку роль можуть виконувати неформальні перемовини під час воєнно-політичної кризи?
- Яку роль відіграє інформування цивільного населення під час розгортання воєнно-політичної кризи та ведення бойових дій?
- Основні види комунікування з цивільним населенням в умовах повномасштабної війни.

Література:

1. Бакіров В. С., Рущенко І. П. (2023). Російсько-українська війна і зміна парадигми національної безпеки (с.288-322). *Українське суспільство в умовах війни. Рік 2023* / Колективна монографія за ред. Є. Головахи і С. Макеєва. Київ, Інститут соціології НАН України. 344 с.
2. Гарькавий Є. М. (2019). Генезис інституалізації стратегічних комунікацій сил оборони в умовах сучасного інформаційного протиборства. *Гілея: науковий вісник*. К.: Видавництво «Гілея». Вип. 146 (№ 7). Ч. 3. Політичні науки. С. 41-46.
3. Запорожець О.Ю. Кризовий комунікативний менеджмент у сфері міжнародних відносин: монографія. К., 2006. 238 с.
4. Карл фон Клаузевіц «Про війну»: цікаві положення Source. URL: <https://samoosvita.in.ua/karl-fon-klauzevits-pro-vijnu-tsikavi-polozhennya>

5. Плохій С. (2023). Ядерне безумство: Історія Карибської кризи. Харків, КСД. 368 с.
6. Рущенко І.П. «Класичні» і «гібридні» війни: порівняльний аналіз // Науково-практична конференція Харківського національного університету Повітряних Сил імені Івана Кожедуба «Сучасна війна: гуманітарний аспект»; тези доповідей 31 травня 2018 р. – Х.: ХНУПС ім. І.Кожедуба, 2018. – С. 26-30.
7. Рущенко І.П. Російсько-українська гібридна війна: погляд соціолога: монографія. – Х.: ФОП Павленко О.Г., 2015 – 268 с.
8. Рущенко І.П. Чи можливе мирне співіснування України з Російською Федерацією? // IV Міжнародна наукова конференція Харківського національного університету Повітряних Сил імені Івана Кожедуба «Сучасна війна: гуманітарний аспект»: збірник матеріалів, 21 – 22 травня 2020 року. – Х.: ХНУПС ім. І. Кожедуба, 2020. – С. 29-34.
33. Snytko O. (2023). Кризові комунікації в інформаційному просторі України воєнної доби. *Актуальні проблеми української лінгвістики: теорія і практика*, (46), 18-48. Retrieved із <https://apultp.knu.ua/index.php/APULTP/article/view/136>
9. Ставченко С. В. Керування проблемами як різновид превентивних технологій антикризового управління в політиці / С. В. Ставченко // Вісник Дніпропетровського університету. – 2014. – Т. 22. – № 24. – С. 99-106. – Сер.: Філософія. Соціологія. Політологія.
10. Указ Президента України від 25 лютого 2017 року №47/2017 «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 29 грудня 2016 року «Про Доктрину інформаційної безпеки України». URL: <https://www.president.gov.ua/documents/472017-21374>
11. Українське суспільство в умовах війни. 2022: Колективна монографія / С. Дембіцький, О. Злобіна, Н. Костенко та ін.; за ред. член.-кор. НАН

України, д. філос. н. Є. Головахи, д. соц. н. С. Макеєва. Київ: Інститут соціології НАН України, 2022. 410 с.

12. Вербицька А. М., Савченко В. А., Дзюба Т. М., Кацалап В. О. Система стратегічних комунікацій Міністерства оборони України та Збройних Сил України // Наука і оборона 1'2017.

Тема 6.

Кризові комунікації у пошуках виходу з внутрішньополітичної кризи

(4 год. / 1 год.)

Основні питання:

1. Внутрішньополітичні кризи: основні типи, масштаби, наслідки.
2. Конфлікти інтересів, ціннісні протиріччя, психологічні фактори як причини внутрішньополітичної кризи.
3. Сутність, основні функції кризових комунікацій впродовж гострої кризи.
4. Зовнішні комунікації суб'єктів політичної кризи. Посередництво (медіація) як вид кризових комунікацій. Технологія круглого столу. Судові процедури як спосіб вирішення конфлікту (на прикладі Помаранчевої революції).
5. Внутрішні кризові комунікації під час політичної кризи: створення кризових штабів, проведення з'їздів та конференцій, мобілізація прибічників та союзників, горизонтальні комунікації.
6. Референдуми і плебісцити як демократичний спосіб вирішення політичної кризи.
7. Роль ЗМІ у подоланні кризи. Журналістська революція 2004 р.
8. Ефект кібермобілізації на прикладі Арабської весни і Революції Гідності.

Реферати:

1. Революції гідності як внутрішньополітична криза: чому не спрацювали кризові комунікації?
2. Внутрішньополітична криза у США 2020-2021 рр.: брак внутрішніх комунікацій.

3. Масові заворушення в Білорусі 2020 р.: інформаційно-психологічне протиборство як спосіб кризового комунікування.

Питання для самоперевірки й дискусійні питання:

- Які суб'єкти є сторонами конфлікту у внутрішньополітичній кризі?
- Які форми може прийняти внутрішньополітична криза за ознакою гостроти зіткнення сторін?
- Чому Американську громадянську війну (1861-1865) можна розглядати як продовження ціннісного конфлікту в американському суспільстві?
- Які функції виконують кризові комунікації впродовж внутрішньополітичної кризи?
- Назвіть основні типи кризових комунікацій, які можуть виникати поміж сторонами конфлікту?
- Яку функцію мають виконувати внутрішні кризові комунікації на етапі розгортання внутрішньополітичного конфлікту?
- За яких умов політична криза може бути вирішеною судовим шляхом?
- Які агресивні дії можуть бути використані під час внутрішньополітичної кризи?

Література:

1. Дяченко О. В. Основні моделі політичної комунікації та їх прояви в сучасну епоху // Вісник Донецького національного університету імені Василя Стуса. Серія політичні науки. URL: <https://jvestnik-politology.donnu.edu.ua/article/view/12791>
2. Завгородня Ю. В. Політичний конфлікт та політична криза: теоретичний аналіз Актуальні проблеми політики. 2016. Вип. 57. URL: http://app.nuoua.od.ua/archive/57_2016/7.pdf
3. Моделі політичної комунікації: політичні партії та громадянське суспільство / Ю. Тищенко, П. Байор, М. Товт, С. Горобчишина ; Укр. незалеж. центр політ. дослідж. – К. : [Агентство "Україна"], 2010. – 148 с. URL:

- https://shron2.chtyvo.org.ua/Zbirka/Modeli_politychnoi_komunikatsii_politychni_partii_ta_hromadianske_suspilstvo.pdf?PHPSESSID=v3r5pdlk14aulf0albtt8g7c65
4. Остапенко М. (2012). Політична комунікація: теоретичні аспекти дослідження // Політичний менеджмент. 2012. № 3. URL: https://ipiend.gov.ua/wp-content/uploads/2018/08/ostapenko_politychna.pdf
 5. Олещук П. (2010). Кризові комунікації у політичному дискурсі // Освіта регіону. 2010. № 3. URL: <https://social-science.uu.edu.ua/article/304>
 6. Особливості кризових комунікацій у політичному дискурсі в сучасній Україні / Т. Черпак // Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. 2018. Вип. 49. С. 56-68. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nprnbuimviv_2018_49_7
 7. Ризики в сучасному нестабільному суспільстві: соціальні і культурні виміри; за ред. Л.Г. Скокової. Київ: Інститут соціології НАН України, 2021. 295 с. URL: https://i-soc.com.ua/assets/files/journal/monografiya21_04_22.pdf
 8. Рішення Верховного Суду України від 3 грудня 2004 року щодо другого туру виборів Президента України. Сайт «Українська Гельсінська спілка з прав людини». URL: <https://helsinki.org.ua/articles/rishennya-verhovnoho-sudu-ukrajiny-vid-3-hrudnya-2004-roku-schodo-druhoho-turu-vyboriv-prezydenta-ukrajiny/>
 9. Ставченко С. В. Етіологія політичних криз / С. В. Ставченко // Науково-теоретичний альманах «Грані». – 2013. – Т. 16. – № 12. – С. 61-65.
 10. Ставченко С. В. Керування проблемами як різновид превентивних технологій антикризового управління в політиці / С. В. Ставченко // Вісник Дніпропетровського університету. – 2014. – Т. 22. – № 24. – С. 99-106. – Сер.: Філософія. Соціологія. Політологія.
 11. Тесфайє Л. А. Процесуальна модель політичної комунікації в умовах інтернет-простору / Лада Абуніївна Тесфайє // Політикус : наук. журнал. – 2021. – № 4. – С. 58–63.

12. Щедрова Г.П. (2019). Політична криза: структурно-функціональний аспект // URL: Науковий репозитарій Університету імені Альфреда Нобеля. <http://ir.duan.edu.ua/handle/123456789/1931>
13. The Handbook of Crisis Communication. – Edited by W. Timothy Coombs and Sherry J. Holladay. 2010. URL: https://www.unisabana.edu.co/fileadmin/Archivos_de_usuario/Imagenes/Imagenes_Programas/Imagenes_Posgrados/Facultad_de_Educacion/Maestria_Dir_Gestion_Inst_Educativas/The_Handbook_of_Crisis_Communication.Coombs_y_Holladay.pdf

Тема 7.

Соціальні кризи і кризові комунікації

(4 год. / 1 год.)

Основні питання:

1. Загальні уявлення: сутність соціальних криз, ендегенні й екзогенні соціальні кризи, кризове середовище.
2. Види та масштаби соціальних криз, їх прояви та наслідки.
3. Алгоритм антикризової стратегії.
4. Проблема комунікації влади з населенням на прикладі Чорнобильської катастрофи.
5. Кризові комунікації під час російсько-української війни.
6. Covid-19 і кризові комунікації.
7. Інфодемія і проблема довіри до інформації під час соціальної кризи.

Реферати:

1. Екологічні кризи: соціальні наслідки і проблема кризових комунікацій.
2. Кризові комунікації як спосіб зниження гостроти соціальних наслідків війни.
3. Депопуляція і перенаселення: кризові комунікації влади і населення.

Питання для самоперевірки й дискусійні питання:

- Що є специфікою соціальних криз?

- Наведіть приклади локальних соціальних криз.
- Які соціальні кризи можна визначити як ендогенні й екзогенні за факторами генезису?
- За яким алгоритмом доцільно діяти при загрозі розгортання соціальної кризи?
- Чи є ефективною стратегія замовчення кризи?
- Яким чином фейки впливають на перебіг соціальної кризи?
- Що означає термін «інфодемія»?
- Яку роль відіграє фактор довіри до інституцій у подоланні кризових явищ?

Література:

1. Марусик Д. (2023). Кризові комунікації від А до Я / Методичний посібник. URL: <https://mmr.ua/show/krizovi-komunikaciyi-vid-a-do-ya-posibnik-dlya-piarnikiv-ta-menedzheriv>
2. Мудрак Л. (2020). Комунікація і криза. Як громадам протистояти викликам і успішно діяти в період кризи. USAID DOBRE. URL: https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/663/Комунікація_і_криза_-_посібник_Лари_Мудрак.pdf
3. Овсяник В. М. (2018). Кризові комунікації в умовах надзвичайних ситуацій. Вісник Національної академії державного управління при Президентові України. Серія: Державне управління, (2), 105-111.
4. Олендер Г. (2023). Кризові комунікації – до, під час і після / Презентація для освітнього процесу. URL: <https://hromady.org/wp-content/uploads/2023/04/Презентація-Кризові-комунікації-освітній-підхід.pdf>
5. Прикладні антикризові PR-технології: навч. посіб. / М.А. Зубарева. Острог: Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2014. 162 с.

6. Дубов Д.В., Баровська А.В. (2018). Аудит спроможностей органів державної влади у сфері кризових комунікацій // Стратегічна панорама. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Stpa_2018_1_5
7. Лінніков С. В., & Миронюк, І. С. (2021). Комунікаційні кризи у сфері громадського здоров'я України: старт вакцинації від covid-19 у одеській області.
8. Інфодемія. *MEDICOVER*. URL: <https://medicover.ua/novyny/vaktsyny-shchepytytsya-v-klinikakh.html>
9. Інфодемія: Як Кремль сприяє поширенню COVID-19 в Україні (2021). *Центр стратегічних комунікацій та інформаційної безпеки*. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-antifake/3317602-infodemia-ak-kreml-spriae-posirennu-covid19-v-ukraini.html>
10. Рущенко І.П. Великий вихід українського народу (феномен переміщених осіб 2022 р.) // Український соціум. 2022. № 2. С. 155-168. <https://doi.org/10.15407/socium2022.02.155>
11. Acar A. and Muraki, Y. (2011) 'Twitter for crisis communication: lessons learned from Japan's tsunami disaster', *Int. J. Web Based Communities*, Vol. 7, No. 3, pp.392–402.

Тема 8.

Репутаційна криза і правила ефективного реагування

(4 год. / 1 год.)

Основні питання:

1. Персональна й корпоративна репутації як важливий фактор в політиці і бізнесі.
2. Сутність і особливості репутаційної кризи в умовах інформаційних війн.
3. Роль кризових комунікацій у подоланні репутаційної кризи.
4. Кейс «Ніколай II» як історичний приклад втрати високої репутації через потужну інформаційну кампанію й моніторинг.

5. Технології атак на персональну репутацію. Кейс «Петро Порошенко» - об'єднання різних суб'єктів для знищення ділової репутації конкурента.
6. Спін-технології як кризові комунікації для захисту репутації. Кейс «левінскігейт» - приклад вдалого застосування спін-технології.
7. Основні правила реагування у випадку кризової ситуації.

Реферати:

1. Захист репутації: потреба й методи.
2. Інформаційні прийоми знищення ділової репутації особистості.
3. Кризові комунікації в умовах атаки на репутацію.

Питання для самоперевірки й дискусійні питання:

- В чому полягає цінність репутації корпорації та її лідерів?
- Наведіть приклади, коли засобами ІПСО знищувалася корпоративна або індивідуальна репутація.
- Що означає на практиці «мониторінг»?
- Чи може висока репутація бути «охоронною грамотою» в умовах ведення інформаційних війн?
- В чому сенс спін-технологій?
- Що означають терміни «до-спін», «після-спін»?
- Назвіть основні правила поведінки суб'єкта, проти якого ведеться репутаційна війна.

Література:

1. Маранчак М. (2021). Антикризові комунікації для збереження репутації компанії під час карантину. Науковий журнал «Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія», (2), 103-109.
2. Овсяник В. М. (2018). Кризові комунікації в умовах надзвичайних ситуацій. Вісник Національної академії державного управління при Президентові України. Серія: Державне управління, (2), 105-111.
3. Особливості використання антикризових комунікацій в управлінні корпоративною репутацією / Володимир Фалович, Наталія Бакуліна,

Дмитро Шушпанов // Регіональна аспекти розвитку продуктивних сил України. № 25 (2020). URL:

<http://rarrpsu.wunu.edu.ua/index.php/rarrpsu/article/view/372>

4. Прикладні антикризові PR-технології: навч. посіб. / М.А. Зубарева. Острог: Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2014. 162 с.
5. Репутація vs Кризи: як це працює / Н. Коновалова. 20.01.2022. PG. URL: <https://thepage.ua/ua/experts/reputaciya-vs-krizi-yak-ce-pracyuye>
6. Рущенко І.П. Репутація вищого військово-політичного керівництва країни як об'єкт гібридних загроз // Науково-практична конференція Харківського національного університету Повітряних Сил імені Івана Кожедуба «Сучасна війна: гуманітарний аспект»; тези доповідей 28 - 29 травня 2019 р. – Х.: ХНУПС ім. І.Кожедуба: Видавець О. А. Мірошніченко, 2019. – С. 29-34.
7. ТОП-10 репутаційних криз, що сталися минулого року... і уроки яких допоможуть компаніям у 2020 році / Сергій Біденко. PG. URL: <https://thepage.ua/ua/experts/top-10-reputacijnih-kriz-minulogo-roku>
8. Alrawabdeh W., Alheet, A. F., Al-Dwiry, M., & Hamand, A. Y. F. B. (2020). Crisis Communication as Trust Repair Strategy in the Fast Food Industry Comparison of Case Studies. *International Journal of Business and Social Science*, 11(11).
9. Claeys A.-S., Cauberghe, V., Vyncke, P. (2020) Restoring reputations in times of crisis: An experimental study of the Situational Crisis Communication Theory and the moderating effects of locus of control // *PUBLIC RELATIONS REVIEW*, 36 (3).

3.ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Завдання № 1. Оберіть певну кризу. Проаналізувати кризу за формалізованими напрямками (див. табл. 1).

Виокремити і описати кризові комунікації.

Список можливих кейсів для аналізу кризових комунікацій:

- Велика депресія 1930-х рр.
- Світова нафтова криза 1970-х рр.
- Серпнева політична криза в СРСР 1991 р.
- Катастрофа на Фукусімі-1 (2011 р.)
- «Революція на граніті» (1990 р.)

Табл. 1.

1) Персональна назва кризи	
2) Типологічні ознаки кризи	
За сферою прояву	
За гостротою проявів і наслідків	
За причинами	
3) Загрози, які передували кризі і були реалізовані	
4) Ризики з боку суб'єктів, які передували кризі і були реалізовані	
5) Поштовх до кризи (момент початку)	

6) Прояви кризи (у чому полягали кризові явища)	
7) Наслідки	
Безпосередні	
Віддалені	
8) Кризове реагування з боку об'єкту кризи	
9) Кризові комунікації та їх ефективність	
Внутрішні комунікації	
Зовнішні комунікації	
10) Чи сприяла криза та її врегулювання розвитку організації, інституції чи суспільства	

Завдання №2. Скласти план антикризовий план заходів (АПЗ), зважаючи на профіль організації, вірогідні загрози та ризики.

Завдання №3. Скласти прес-реліз з приводу кризової події в організації.

Завдання №4. Розробити алгоритм антикризового реагування з урахуванням об'єкту, де відбувається криза. Не забути про створення кризової команди.

Завдання №5. Розробити модель діяльності кризового медійного центру.

Об'єкти і умовні сценарії події:

А. Великий целюлозний комбінат. Виробництво паперу. Руйнація очисних споруд після тривалої зливи. Прорив дамби й забруднення річки.

Б. АЕС. Трапилася пожежа у машинному залі. Були аварійні відключення. Радіоактивний фон довкола станції не змінився. Подія отримала резонанс у ЗМІ.

В. Шахта з видобутку вугілля. Ситуація банкрутства через кризу неплатежів. Підприємство є місто утворюючим, є загроза масових звільнень і несплати податків у місцевий бюджет.

Г. Аварія на хімічному комбінаті з забрудненням довкілля. Викиди шкідливих речовин в атмосферу.

Д. Вибух на комбінаті з виробництва піротехнічної продукції, велика пожежа. Є постраждалі, їх кількість уточнюється.

Ж. Масові протести у місті, захоплення мерії через підозру у корупції керівників міста.

З. Рейдерське захоплення великого підприємства.

К. Відкрилися компрометуючі обставини особистого життя відомого політика (міністр, народний депутат, мер тощо). Виник медійний скандал.

Завдання №6. Аналіз воєнно-політичної кризи 1914 р., яка призвела до першої світової війни. Наявність і ефективність кризових комунікацій поміж урядами європейських країн і всередині країн.

Завдання № 7. Аналіз воєнно-політичної кризи 1938-1941 рр., яка відчинила браму Другої світової війни, і хибність антикризових комунікацій.

Завдання № 8. Зробити аналіз ефективності кризових комунікацій центральної української влади і цивільного населення а) напередодні повномасштабної агресії РФ (2021 р.); б) на початку агресії (24 лютого 2022 р.); в) впродовж війни.

Завдання № 9. Проаналізувати кризові комунікації в рамках політичної кризи в США у момент і після обрання президентом Дж. Байдена (2020-2021).

Завдання № 10. Проаналізувати внутрішньополітичну кризу у Білорусі 2020 р.

Завдання № 11. Зібрати й розглянути конспірологічні теорії, пов'язані з пандемією Covid-19: зміст, причини появи, кому вигідні.

Завдання № 12. Меми війни: аналіз змісту й ролі мемів та фейків у медіа-комунікаціях для знищення репутації противника.

Завдання №13. Зібрати статистичний матеріал, дані поточних опитувань населення України з питання соціально-демографічної кризи, викликаної агресією РФ.

Завдання №14. Кризові комунікації уряду і населення під час повномасштабної російської агресії проти України.

4. ЗАВДАННЯ ДЛЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ, ЩО ПЕРЕДБАЧЕНА НАВЧАЛЬНИМ ПЛАНОМ

1. Криза як соціальне явище: поняття, типи, роль у соціальній динаміці.
2. Кризові комунікації: визначення, функції, основні типи.
3. Основні теорії, що пояснюють кризові явища.
4. Теорії нелінійної динаміки і катастроф як пояснення динаміки кризових процесів.
5. Кризовий менеджмент в організаціях і роль внутрішніх кризових комунікацій.
6. Зовнішні кризові комунікації як рефлексія кризових явищ всередині організації.
7. Репутація організації у конкурентному полі як засіб упередження кризових явищ.
8. Робота кризового медіа-центру: створення, принципи діяльності, основні заходи.
9. Основні антикризові стратегії організації й роль кризових комунікацій.
10. Власна піар-кампанія організації в умовах кризи.
11. Кризові комунікації під час воєнних дій і на етапі завершення війни.

12. Стратегічні кризові комунікації у форматі міжнародних безпекових структур: завдання ООН, ОБСЄ.
13. Інформаційне протиборство і стратегічні кризові комунікації під час війни.
14. Кризові комунікації в контексті внутрішньополітичної кризи.
15. Кризові комунікації у в інтернет-просторі впродовж внутріполітичної кризи.
16. Соціальна криза і її подолання з використанням кризових комунікацій.
17. Пандемія Covid-19 як соціальна криза: проблема довіри до влади, офіційних структур й роль конспірології.
18. Репутаційна криза і роль кризових комунікацій в її подоланні.
19. Спін-технології як кризові комунікації для захисту репутації.
20. Основні принципи й правила реагування з використанням кризових комунікацій у випадку інформаційної інтервенції.

5. ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ (ЗАЛІК У ВИГЛЯДІ ТЕСТУ)

1. Криза як соціальне явище: поняття, типи, роль у соціальній динаміці.
2. Основні принципи й правила реагування з використанням кризових комунікацій у випадку інформаційної інтервенції.
3. Кризові комунікації: визначення, функції, основні типи.
4. Основні теорії, що пояснюють кризові явища.
5. Теорії нелінійної динаміки і катастроф як пояснення динаміки кризових процесів.
6. Спін-технології як кризові комунікації для захисту репутації.
7. Кризовий менеджмент в організаціях і роль внутрішніх кризових комунікацій.
8. Зовнішні кризові комунікації як рефлексія кризових явищ всередині організації.

9. Репутаційна криза і роль кризових комунікацій в її подоланні.
10. Репутація організації у конкурентному полі як засіб упередження кризових явищ.
11. Робота кризового медіа-центру: створення, принципи діяльності, основні заходи.
12. Пандемія Covid-19 як соціальна криза: проблема довіри до влади, офіційних структур й роль конспірології.
13. К. Маркс про причини й динаміку економічної кризи.
14. Основні антикризові стратегії організації й роль кризових комунікацій.
15. Соціальна криза і її подолання з використанням кризових комунікацій.
16. Соціологічні теорії, що пояснюють кризові явища та процеси.
17. Власна піар-кампанія організації в умовах кризи.
18. Кризові комунікації у в інтернет-просторі впродовж внутріполітичної кризи.
19. Соціальні кризи і соціальні катастрофи: зміст понять.
20. Кризові комунікації в контексті внутрішньополітичної кризи.
21. Кризові комунікації впродовж Карибської кризи.
22. Кризові комунікації під час воєнних дій і на етапі завершення війни.
23. Світова нафтово-енергетична криза 1970-х рр. і кризові комунікації урядів західних країн.
24. Стратегічні кризові комунікації у форматі міжнародних безпекових структур: завдання ООН, ОБСЄ.
25. Інформаційне протиборство і стратегічні кризові комунікації під час війни.
26. Зміст Плану антикризових заходів та випереджаючі кризові комунікації
27. Кризові комунікації в контексті внутрішньополітичної кризи.
28. Кризові комунікації у в інтернет-просторі впродовж внутріполітичної кризи.
29. Пояснення кризового переходу в межах теорії катастроф та нелінійної динаміки.

30. Досвід кризових комунікацій під час помаранчевої революції та революції гідності.

5	5	5	5	40	-	40	100
---	---	---	---	----	---	----	-----

Критерії оцінювання поточного контролю

Високий рівень 5 балів	Робота студента характеризується повним, глибоким та змістовним знанням теоретичного та практичного матеріалу з теми, вільним володінням термінами та поняттями дисципліни, що вивчається, його роботи характеризуються творчим креативним підходом.
Середній рівень 3-4 бали	Робота студента характеризується повним і змістовним знанням теоретичного матеріалу з теми, вільним володінням термінами та поняттями. Але він допускає у роботі деякі несуттєві неточності, його робота не характеризується творчим креативним підходом.
Низький рівень 1-2 бали	Робота студента характеризується слабким і невпевненим знанням як теоретичного, так практичного матеріалу. Він допускає багато помилок у відповідях на конкретні питання.
Незадовільний рівень 0 балів	У студента дуже слабкий рівень знань теоретичного матеріалу; він не може застосовувати його на практиці; допускає змістовні помилки у виконанні завдань та у відповідях на питання.

Критерії оцінювання контрольної роботи

Високий рівень Відповідь повна, змістовна, з однією або двома незначними помилками	Зараховано	17 – 20 балів
--	------------	---------------

<i>Середній рівень</i> Відповідь повна, кількість незначних помилок 3-4 або одна суттєва помилка.		14– 16 балів
<i>Низький рівень</i> Відповідь не досить повна, з декількома суттєвими помилками		10 – 13 балів
<i>Незадовільний рівень</i> Відповідь не повна, містить багато суттєвих змістовних та фактажних помилок	Не зараховано	1 – 8 бали
<i>Незадовільний рівень</i> Відповідь відсутня та (або) не відповідає суті запитання.		0 балів

Критерії оцінювання залікового тесту

<i>Високий рівень</i> 34 - 40 балів	Виконане студентом залікове завдання характеризується вчасним виконанням, кількість правильних відповідей від 34 до 40.
<i>Середній рівень</i> 27 - 33 бали	Виконане студентом залікове завдання характеризується своєчасним виконанням, кількість правильних відповідей від 27 до 33. Або, якщо часові рамки виконання тесту були порушені, то від кількості набраних балів знімається 7 балів.

<i>Низький рівень</i> 19 - 26 бали	Виконане студентом залікове завдання характеризується своєчасним виконанням, кількість правильних відповідей від 19 до 26.
<i>Незадовільний рівень</i> 0-18 балів	Виконане студентом залікове завдання має кількість правильних відповідей від 0 до 18. Або відповіді на тест відсутні.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка	
	для чотирирівневої шкали оцінювання (курсова робота)	для дворівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно	зараховано
70 – 89	добре	
50 – 69	задовільно	
1– 49	незадовільно	не зараховано